

Концепція розвитку ринку електрозарядних станцій

1. Передумови розробки концепції розвитку ринку електрозарядних станцій

- 1 (1) Автомобільний транспорт є основним споживачем моторних палив (споживає близько 65 % використовуваного у країні дизельного палива, понад 95 % бензину і майже 90 % зрідженого газу). Водночас автотранспорт¹ є одним з основних забруднювачів атмосферного повітря (його викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря упродовж останніх років становлять близько 2 млн тонн щорічно або понад третину від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в Україні). Основними джерелами забруднення повітря є відпрацьовані гази двигунів внутрішнього згорання автомобілів, картерів та паливні випаровування.
- 1 (2) Для зменшення негативного впливу транспортної галузі на довкілля, інклюзивної участі споживача в ринку електроенергії та оптимізації топографії енергетичних ринків, держава повинна заохочувати та підтримувати використання автомобілів з нульовим викидом.
- 1 (3) Залучення електромобілів до активної участі в ринку електроенергії створює основу для якісної трансформації ринку та переходу до нової енергетичної моделі - розподіленої або децентралізованої енергетики. Сам факт безперервності виробництва електроенергії та постійні коливання потужності в системі створює потребу в запровадженні децентралізованих технологій для автоматизованого балансування пропозиції і попиту - так званих інтелектуальних мереж (smart grids). Це в подальшому надасть можливість споживачам, що мають можливість до накопичення енергії, зокрема, в акумуляторах електрокарів, брати інклюзивну участь в ринку електричної енергії (купляти та продавати електричну енергію в централізованому ринку електричної енергії, в залежності від ринкової ціни, що складатиметься на погодинній основі).
- 1 (4) За даними Bloomberg New Energy Finance, у 2040 році² частка електрокарів у світових продажах складе 54 %. Таким чином, світові тенденції свідчать, що все більше споживачів з кожним роком будуть надавати перевагу електромобілям, а не автомобілям з двигунами внутрішнього згорання, що змінить структуру енергетичних та транспортних ринків.
- 1 (5) Наразі в Україні зареєстровано понад 4 тис.³ електромобілів - це менше 0,05 % від загальної кількості транспортних засобів.
- 1 (6) Однією з основних перешкод переходу на масове використання електромобілів в Україні є недостатній рівень розвитку інфраструктури електрозарядних станцій (з урахуванням

¹ Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2015 році - <https://menr.gov.ua/news/31768.html>, Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря - <http://www.ukrstat.gov.ua/>

² New Energy Outlook 2017 - <https://about.bnef.com/new-energy-outlook/>

³ Кількість електрокарів в Україні уже перевищило 4 тис. автомобилей - <http://www.autoconsulting.com.ua/article.php?sid=40143>

специфіки їх роботи/тривалості процесу заряджання та необхідності наближення до споживача) - наразі їх близько 1,5 тис⁴.

- 1 (7) Для зростання кількості електричних автомобілів потенційні власники електромобілів потребують впевненості в тому, що вони можуть отримати доступ до розвиненої та зручної для них мережі зарядних станцій. При цьому, інформація про розташування електрзарядних станцій та їх цінові пропозиції має бути загальнодоступною.
- 1 (8) Для спрощення та здешевлення користування новоствореною інфраструктурою кінцевим споживачем держава має виконувати функцію захисту споживача - сертифікувати обладнання, приймати рішення щодо уніфікації інтерфейсів комутації та інфраструктурних рішень, встановлювати необхідні вимоги до програмного забезпечення.
- 1 (9) Споживач повинен мати можливість оплачувати спожиті товари та послуги в зручний для нього спосіб - готівковим та безготівковим розрахунком.
- 1 (10) Система зберігання інформації та проведення трансакцій має бути зручною для споживача та використовувати найновіші технології зберігання і передачі інформації. При цьому, доцільно розглянути можливість переходу оператора розрахунків на систему реплікації розподіленої бази даних (за аналогом технології *blockchain*). Застосування подібних технологій в подальшому усуне або зведе до мінімуму потребу в централізованих органах адміністрування баз даних.

---

⁴ Где ты, Маск. Украина стремительно наращивает инфраструктуру для электромобилей - <http://nv.ua/techno/auto/gde-ty-mask-ukraina-stremitelno-narashchivaet-infrastrukturu-dlja-elektromobilej-2155963.html>, Електрозаправки в Україні (карта електричних зарядних станцій для електромобілів) - <http://ecoautoinfo.com/static/karta-elektrichnih-zapravok.html>

2. Основні поняття та терміни, що потребують нормативного врегулювання.

- 2 (1) **Електричний транспортний засіб** - автотранспорт наприклад, автомобілі, автобуси, вантажівки, мікроавтобуси, електричні мотоцикли та інші засоби з електричним двигуном, а також гібридні електричні транспортні засоби.
- 2 (2) **Електрозарядний пристрій** - обладнання (електроустановки), що використовується для заряджання транспортного засобу електричним струмом.
- 2 (3) **Електрозарядна станція (ЕЗС)** - одне чи декілька місць для паркування (стоянки), що обслуговується електрозарядним пристроєм, у т.ч. багатопортовим. Загальна кількість місць електрозарядної станції відповідає кількості автотранспорту, що можуть одночасно заряджатися.
- 2 (4) **Побутова ЕЗС** - ЕЗС, що розташована в межах одного об'єкту житлового фонду та належить одній фізичній особі. Не вважаються побутовими ЕЗС станції, що розташовані в межах одного об'єкту житлового фонду та належать одній фізичній особі, якщо кількість належних такій особі електрозарядних пристроїв на одному об'єкті перевищує один, а кількість доступних для обслуговування паркувальних місць перевищує два.
- 2 (5) **Непобутова ЕЗС** - ЕЗС, що використовується суб'єктом господарювання для надання платних послуг з зарядки, а також інші ЕЗС, які не вважаються побутовими.
- 2 (6) **Електричний акумулятор** - прилад багаторазової дії, що перетворює електричну енергію у хімічну для її накопичення та зберігання для подальшого автономного електроживлення різноманітних електротехнічних пристроїв та систем.
- 2 (7) **Споживач** - фізична особа, у тому числі, фізична особа - підприємець, або юридична особа, яка, для задоволення власних потреб шляхом використання ЕЗС:
- здійснює відбір електричної енергії з мережі шляхом її накопичення в акумуляторі транспортного засобу для власного споживання;
  - здійснює відпуск електричної енергії в мережу з акумулятора транспортного засобу.
- 2 (8) **Послуга з користування ЕЗС** - платне або безоплатне надання доступу до ЕЗС і на обмежений або необмежений проміжок часу споживачу для здійснення відбору електричної енергії з мережі або відпуску її в мережу.
- 2 (9) **Оператор ЕЗС** - юридична особа або фізична особа-підприємець, що на підставі права володіння або користування здійснює експлуатацію непобутових ЕЗС з метою отримання прибутку та надає послуги із зарядки.
- 2 (10) Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Господарському, Цивільному кодексах України, законах України "Про ринок електричної енергії", "Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку", "Про регулювання містобудівної діяльності".

3. Товари та послуги, що реалізуються із застосуванням електрозарядних станцій

3 (1) При заряджанні акумулятору електричного транспортного засобу:

- 1) Споживач одночасно споживає один товар - електричну енергію (активну), шляхом відбору її з мережі;
- 2) Електропостачальник є споживачем послуги з користування ЕЗС, вартість якої визначається в залежності від обсягів відібраної споживачем електроенергії, купленої у такого постачальника.

3 (2) При відпуску акумулятором електричного транспортного засобу електроенергії в мережу споживач одночасно:

- 1) Продає електричну енергію (активну) - шляхом її відпуску в мережу;
- 2) Споживає послугу з користування ЕЗС.

4. Принципи купівлі-продажу товарів та послуг

4 (1) Відносини купівлі-продажу електричної енергії для зарядки акумулятору електричного транспортного засобу регулюються з урахуванням вимог Закону України "Про ринок електричної енергії", Правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, при цьому:

- 1) Продаж електричної енергії споживачу для зарядки здійснюється акредитованим у відповідній ЕЗС електропостачальником. При цьому, електропостачальник забезпечує оплату Оператору ЕЗС вартості послуг з користування ЕЗС. Обсяг спожитих послуг з користування ЕЗС визначається в залежності від обсягу купленої у такого електропостачальника електричної енергії через відповідну ЕЗС.
- 2) Облік електроенергії, відібраної з мережі, здійснюється засобами обліку ЕЗС, інтегрованими в єдину автоматизовану систему комерційного обліку виробництва/споживання електроенергії енергорозподільної компанії.
- 3) Ціна на електричну енергію, що продається через ЕЗС, пропонується електропостачальником споживачу шляхом публічної оферти і при цьому:
  - не підлягає державному регулюванню;
  - може бути диференційованою, в залежності від часу доби;
  - включає в себе вартість послуг з користування ЕЗС.

4 (2) Відносини купівлі-продажу електричної енергії під час її відпуску акумулятором електричного транспортного засобу в мережу регулюються з урахуванням вимог Закону України "Про ринок електричної енергії", Правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, при цьому:

- 1) Споживач продає електричну енергію постачальнику універсальних послуг за регульованим тарифом, який встановлюється НКРЕКП та є диференційованим в залежності від часу доби, у відповідний момент. При цьому, приєднання споживача до публічного договору оферти з постачальником універсальних послуг відбувається автоматично при авторизації споживача в ЕЗС за допомогою електронного цифрового підпису та / або інших систем ідентифікації.
- 2) Облік електроенергії, відпущеної в мережу, здійснюється засобами обліку ЕЗС, інтегрованими в єдину автоматизовану систему комерційного обліку виробництва / споживання електроенергії енергорозподільної компанії.
- 3) Споживач оплачує послуги з користування ЕЗС, за ціною, що пропонується оператором ЕЗС на основі публічної оферти, при цьому, така ціна не підлягає державному регулюванню.
- 4) В разі продажу фізичною особою-споживачем електричної енергії постачальнику універсальних послуг, останній є податковим агентом при сплаті ПДФО та військового збору.-При цьому, на період до 2030 року операції з продажу споживачем електроенергії через ЕЗС постачальнику універсальних послуг звільняються від оподаткування.

5. Права та обов'язки Оператора ЕЗС

- 5 (1) Оператор ЕЗС - юридична особа або фізична особа-підприємець, що на підставі права володіння та користування здійснює експлуатацію непобутових ЕЗС з метою отримання прибутку та надає послуги з користування ЕЗС.
- 5 (2) Надання послуг з користування ЕЗС вважається підприємницькою діяльністю, для якої встановлюється окремий КВЕД.
- 5 (3) Електрична енергія, використана на внутрішні потреби ЕЗС, вважається виробничими витратами, при цьому, її вартість може впливати на вартість послуг з користування ЕЗС. Вартість електроенергії, спожитої на внутрішні потреби ЕЗС, оператор ЕЗС купує у електропостачальника, як непобутовий споживач.
- 5 (4) Оператор ЕЗС має право:
- 1) Надавати послуги з користування ЕЗС платній або безоплатній основі.
  - 2) Визначати ціну на послуги з користування ЕЗС та пропонувати її споживачам та електропостачальникам за принципом публічної оферти. При цьому, така ціна може залежати від:
    - потужності ЕЗС (швидкості відбору електроенергії з мережі та швидкості відпуску електроенергії в мережу);
    - виду струму (постійний / змінний);
    - розташування ЕЗС;
    - інших характеристик, що впливають на процес зарядження та якості послуг;
    - інших факторів.
  - 3) Отримувати від електропостачальників плату за послуги з користування ЕЗС, спожиті при здійсненні споживачами відбору електроенергії.
  - 4) Отримувати від споживачів плату за послуги з користування ЕЗС, спожиті при здійсненні споживачами відпуску електроенергії.
  - 5) Впроваджувати програми лояльності, шляхом надання знижок, гарантій безперешкодного користування ЕЗС, супутнього сервісного обслуговування, якщо це жодним чином не призводить до:
    - порушення права споживачів на одноразове користування ЕЗС;
    - недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції між електропостачальниками.
  - 6) Здійснювати діяльність з постачання електричної енергії та її виробництва з урахуванням вимог Закону України "Про ринок електричної енергії".
- 5 (5) Оператор ЕЗС зобов'язаний:
- 1) У прозорий та загальнодоступний спосіб доводити до споживачів та електропостачальників інформацію щодо:
    - умов договору купівлі-продажу послуг з користування ЕЗС із електропостачальниками та споживачами;

- цін на послуги з користування ЕЗС;
  - переліку акредитованих на ЕЗС власників електроенергії, що пропонують її для продажу, та їх цін;
  - потужності ЕЗС (швидкості відбору електроенергії з мережі та швидкості відпуску електроенергії в мережу) та інших характеристик, що впливають на процес зарядження та якості послуг.
- 2) Забезпечити облаштування ЕЗС двонаправленим приладом комерційного обліку, інтегрованим в єдину автоматизовану систему комерційного обліку виробництва/споживання електроенергії енерготоргівельної компанії.
  - 3) Забезпечити облаштування ЕЗС системою ідентифікації споживача за допомогою електронного цифрового підпису та/або інших систем ідентифікації.
  - 4) Забезпечити оформлення та облаштування ЕЗС згідно з вказаними у розділі 12 стандартами.
  - 5) Забезпечити наявність цінового пакету, який забезпечує доступ до інфраструктури ЕЗС клієнтів, що не користуються послугами Оператора ЕЗС на постійній основі.
  - 6) Дотримуватись вимог нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів, що регулюють питання:
    - улаштування та експлуатації електроустановок;
    - пожежної та електричної безпеки.
- 5 (6) Оператору ЕЗС забороняється:
- 1) Перешкоджати електропостачальникам здійснювати продаж електроенергії з використанням ЕЗС;
  - 2) Застосовувати до різних електропостачальників різні умови акредитації (у тому числі, встановлювати різну вартість послуг з користування ЕЗС для продажу електроенергії);
  - 3) Вчиняти будь-які дії, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності, та, зокрема, призводять до порушення прав та інтересів споживачів.
- 5 (7) Якщо ЕЗС працює від автономного джерела живлення та не приєднана до ОЕС України, Оператор ЕЗС має право одночасно:
- 1) Надавати послуги з користування ЕЗС;
  - 2) Здійснювати продаж електричної енергії власного виробництва, без отримання ліцензії на постачання електричної енергії.

6. Права та обов'язки електропостачальників

- 6 (1) Продаж електроенергії з використанням ЕЗС здійснюється електропостачальниками.
- 6 (2) Електропостачальник при реалізації електроенергії із застосуванням ЕЗС має право:
- 1) Визначати ціну на електричну енергію, що реалізується через ЕЗС, та пропонувати її споживачу за принципом публічної оферти;
  - 2) Безперешкодного та недискримінаційного доступу до ЕЗС.
- 6 (3) Електропостачальник зобов'язаний:
- 1) При купівлі електроенергії з метою її реалізації із застосуванням ЕЗС - дотримуватись вимог Закону України "Про ринок електричної енергії";
  - 2) Оплачувати оператору ЕЗС вартість спожитих послуг з користування ЕЗС.
- 6 (4) Електропостачальнику заборонено у будь-який спосіб перешкоджати споживачу в реалізації права на вільний вибір особи, в якій буде куплено електричну енергію.

7. Права та обов'язки постачальника універсальних послуг

- 7 (1) Постачальник універсальних послуг зобов'язаний оплачувати споживачу вартість відпущеної ним електричної енергії згідно диференційованого за часом доби тарифу, встановленого НКРЕКП.
- 7 (2) Постачальнику універсальних послуг заборонено в будь-який спосіб перешкоджати споживачу реалізувати право на відпуск електричної енергії в мережу, зокрема, але не виключно, шляхом відмови в оплаті відпущеної споживачем електроенергії або зволікання з здійсненням оплати.
- 7 (3) Постачальник універсальних послуг одночасно з виконанням обов'язку щодо купівлі електричної енергії у споживачів, що здійснюють її накопичення, надає оператору системи передачі послугу із забезпечення диверсифікації джерел балансування ОЕС України. Така послуга надається постачальником універсальних послуг виходячи з фактичних обсягів купівлі електричної енергії за диференційованими за часом доби тарифами у споживачів.
- 7 (4) Вартість послуги із забезпечення диверсифікації джерел балансування ОЕС України визначається у відповідні розрахункові періоди як різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за диференційованими за часом доби тарифами у споживачів, та її вартістю, розрахованою за цінами ринку "на добу наперед". Розрахунок вартості із забезпечення диверсифікації джерел балансування ОЕС України здійснюється постачальником універсальних послуг відповідно до порядку купівлі електричної енергії за диференційованими за часом доби тарифами у споживачів, що затверджується НКРЕКП. Вартість послуги із забезпечення диверсифікації джерел балансування ОЕС України затверджується НКРЕКП.

8. Права та обов'язки споживача

- 8 (1) Споживач має право за допомогою акумулятору електротранспортного засобу:
- 1) Здійснювати відбір електроенергії з мережі;
  - 2) Здійснювати відпуск електроенергії в мережу та отримувати плату за таку електроенергію від постачальника універсальних послуг за встановленим НКРЕКП тарифом. Право на відпуск електричної енергії може бути реалізовано споживачем виключно після підтвердження електронним цифровим підписом або іншою системою персональної ідентифікації приєднання до публічного договору з постачальником універсальних послуг.
- 8 (2) Споживач зобов'язаний:
- 1) Оплачувати отриману з використанням ЕЗС електроенергію;
  - 2) Оплачувати спожиті послуги з користування ЕЗС (у разі продажу електроенергії постачальнику універсальної послуги);
  - 3) Жодним чином не здійснювати перешкоди для доступу інших споживачів до інфраструктури ЕЗС;
  - 4) Дотримуватися правил безпечної експлуатації інфраструктури ЕЗС.

9. Права та обов'язки оператора системи розподілу електричної енергії

- 9 (1) Оператори систем розподілу електричної енергії мають право бути операторами ЕЗС.
- 9 (2) Оператори систем розподілу електричної енергії зобов'язані в планах розвитку розподільних електричних мереж передбачати заходи з ремонту / реконструкції / модернізації / будівництва електричних мереж для забезпечення необхідного для приєднання ЕЗС резерву потужності, якщо розміщення цих ЕЗС заплановане органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади в містобудівній документації.
- 9 (3) Операторам систем розподілу електричної енергії забороняється створювати перешкоди в приєднанні ЕЗС до електричних мереж, або в будь-який інший спосіб перешкоджати операторам ЕЗС та електропостачальникам здійснювати підприємницьку діяльність.

10. Роль органів місцевої влади у сфері розвитку інфраструктури ЕЗС

- 10 (1) Органи місцевого самоврядування та виконавчі органи сільських, селищних і міських рад, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, в межах компетенції, забезпечують:
- 1) Планування розміщення об'єктів ЕЗС при розробці та затвердженні містобудівної документації. При цьому, містобудівна документація має передбачати встановлення ЕЗС в обсязі не менше ніж 10 % паркувальних місць на парковках та автостоянках загального користування місткістю понад 20 паркувальних місць, що планується створити та/або реконструювати, незалежно від форми власності на такі парковки та автостоянки.
  - 2) Проведення інвестиційних конкурсів щодо встановлення ЕЗС на платних комунальних парковках і автостоянках, місткістю понад 20 паркувальних місць. При цьому, обсяг паркувальних місць доступних до обслуговування ЕЗС не повинен бути меншим ніж 10 % сукупного обсягу доступних для паркування місць на такій парковці або автостоянці.
- 10 (2) Намір щодо встановлення ЕЗС на території, що перебуває у комунальній власності та не належить до платних комунальних парковок та автостоянок, реалізується за декларативним принципом шляхом повідомлення виконавчим органам сільських, селищних і міських рад, Київській та Севастопольській міській державній адміністрації.
- 10 (3) Встановлення та експлуатація ЕЗС на території, що перебуває в приватній власності, здійснюється без повідомлення про це виконавчих органів сільських, селищних і міських рад, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.
- 10 (4) Діяльність з встановлення та експлуатації ЕЗС не потребує отримання:
- 1) Документів, що надають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів;
  - 2) Паспорту прив'язки;
  - 3) Дозволів на розміщення об'єктів благоустрою.
- 10 (5) Органи місцевого самоврядування та виконавчі органи сільських, селищних і міських рад, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації сприяють розвитку приватної інфраструктури ЕЗС, зокрема шляхом:
- 1) Створення можливості проходження online всіх процедур, необхідних для улаштування та експлуатації ЕЗС.
  - 2) Застосування механізмів державно-приватного партнерства.
- 10 (6) Якщо ЕЗС встановлена на території, що перебуває у комунальній власності, органи місцевого самоврядування мають право встановлювати щорічну орендну плату за користування земельною ділянкою у порядку, передбаченому чинним податковим законодавством.

11. Деякі організаційні аспекти улаштування ЕЗС

- 11 (1) При будівництві / реконструкції будівель громадського та комерційного призначення, а також багатопверхових будівель житлового призначення одночасно з проектуванням та будівництвом автостоянок/парковок з сукупною місткістю від 20 паркувальних місць, забезпечується створення ЕЗС у обсязі не менше ніж 10 % від сукупного обсягу паркувальних місць. Необхідна для діяльності відповідної кількості ЕЗС потужність враховується при приєднанні об'єкту до мереж електропостачання та/або забезпечується шляхом приєднання до розташованих на об'єкті електростанцій чи електронакопичувальних установок.
- 11 (2) Орендар має право звернутись до орендодавця із заявою щодо розміщення ЕЗС на орендованому об'єкті, якщо такий об'єкт містить майданчик, відведений та/або придатний для улаштування парковки чи автостоянки. Орендодавець може відмовити орендарю в наданні згоди на розміщення ЕЗС на орендованому об'єкті виключно у випадку недосягнення згоди щодо порядку розподілу між орендарем та орендодавцем відповідних видатків, у тому числі, покриття видатків на приєднання об'єкту до мереж (збільшення приєднаної потужності).
- 11 (3) Якщо ЕЗС планується розміщати на території, що належить до управління ОСББ, житлових та садових кооперативів, і при цьому для будівництва ЕЗС (у т.ч. щодо приєднання до мереж) не залучаються кошти вказаних організацій, то погодженню з ними підлягає виключно місце розташування ЕЗС.

12. Деякі нормативно-технічні аспекти улаштування ЕЗС

- 12 (1) ЕЗС укомплектовуються виключно електрозарядними пристроями, що пройшли державну сертифікацію в органі з сертифікації, уповноваженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання. При цьому, забороняється будь-яке обмеження багатоманітності обладнання та технологій, крім випадків коли таке обмеження має на меті забезпечити безпеку здоров'я та життя людини.
- 12 (2) Електрозарядні пристрої мають бути розташовані в безпосередній близькості до паркувальних місць.
- 12 (3) Непобутові ЕЗС, крім автономних ЕЗС, мають бути обладнані окремими засобами комерційного обліку електричної енергії, які забезпечують автоматизовану передачу даних обліку:
- 1) Електроенергії, спожитої на власні потреби ЕЗС;
  - 2) Електроенергії, відібраної / відпущеної споживачем.
- 12 (4) Непобутові ЕЗС, крім автономних ЕЗС, мають бути обладнані програмним забезпеченням, яке відповідає наступним вимогам:
- 1) Забезпечує ідентифікацію споживача на основі персонального електронного цифрового підпису або інших систем персональної ідентифікації.
  - 2) Надає споживачу інформацію щодо:
    - місцезнаходження парковок та автостоянок, обладнаних ЕЗС, наявності на них вільних паркувальних місць, обладнаних ЕЗС, та орієнтовного часу звільнення зайнятих паркомісць, обладнаних ЕЗС;
    - всіх акредитованих на ЕЗС електропостачальників та їх цінових пропозицій;
    - діючих погодинних тарифів на відпуск електричної енергії, встановлених НКРЕКП;
    - вартості послуг з користування ЕЗС.
  - 3) Надає споживачу можливість вільно обирати електропостачальника з переліку електропостачальників, акредитованих на ЕЗС.
  - 4) Інформує споживача про:
    - обсяг відібраної/відпущеної електричної енергії та її вартість;
    - обсяг спожитих послуг з користування ЕЗС та їх вартість.
  - 5) Надає споживачу можливість оплачувати спожитий товар та послуги в готівковій та безготівковій формі.
  - 6) Забезпечує можливість інтеграції в єдину систему зберігання інформації щодо розрахунків та транзакцій на ринку електричної енергії, побудованої із застосуванням технологій реплікації розподіленої бази даних (за аналогом технології *blockchain*) (після її запровадження). Вказана система має функціонувати з урахуванням вимог Закону України "Про ринок електричної енергії" та обслуговується:
    - адміністратором розрахунків ринку електричної енергії;
    - адміністратором комерційного обліку електричної енергії.

- 7) Забезпечує автоматизовану передачу даних про обсяг проведених споживачем транзакцій до електропостачальників (у т.ч. постачальника універсальних послуг), оператора балансуєного ринку, оператора внутрішньодобового ринку.

12 (5) Паркомісця, призначені для обслуговування непобутовими ЕЗС, повинні бути позначені наступним чином:

- 1) Обведені по периметру лінією контрастного кольору ;
- 2) Позначені написом котнтрастного кольору великими буквами “ЕЛЕКТРИЧНА ЗАРЯДНА СТАНЦІЯ”;
- 3) Забезпечені дорожніми знаками:
  - “ПАРКОВКА ЗАБОРОНЕНА КРІМ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ”;
  - “Електрозарядна станція”.

12 (6) Розмір паркомісць, призначених для обслуговування непобутовими ЕЗС, повинен відповідати наступним вимогам:

- 1) ЕЗС для вантажного транспорту:
  - мінімальна ширина 3,7 м;
  - мінімальна довжина 5,5 м;
  - доступ до проходу 1,5 м.
- 2) ЕЗС для легкового транспорту загального призначення:
  - мінімальна ширина 2,7 м;
  - мінімальна довжина 5,5 м;
  - доступ до проходу 1,5 м.
- 3) ЕЗС для транспорту медичного призначення:
  - мінімальна ширина 3 м;
  - мінімальна довжина 5,5 м;
  - доступ до проходу 1,5 м;
  - ширина простору має забезпечувати можливість проїзду осіб з обмеженою або тимчасово обмеженою мобільністю (у т.ч. інвалідних візків та медичних каталок).

13. Управління чергою на паркувальні місця, обладнані ЕЗС

- 13 (1) Основним призначенням паркувальних місць, обладнаних побутовими ЕЗС, є зарядка, а не парковка транспортного засобу.
- 13 (2) У разі, якщо електричний транспортний засіб має потребу у зарядці, він має пріоритетне право на зайняття паркувального місця (місця автостоянки), обладнаного побутовою ЕЗС.
- 13 (3) Паркування автомобілів з двигунами внутрішнього згорання на паркомісцях, обладнаних побутовими ЕЗС, заборонено.
- 13 (4) Власники приватних паркувальних майданчиків (автостоянок), повинні забезпечувати управління чергою на доступ до побутових ЕЗС. Не допускається необґрунтована відмова, пріоритетне просування в черзі та будь-яка інша нецінова дискримінація осіб, що мають намір зарядити транспортний засіб, на підставі членства у клубі, об'єднанні та/або з інших підстав.
- 13 (5) Власники побутових ЕЗС мають пріоритетне право на користування ними. Одночасно, власники побутових ЕЗС можуть надавати право користування ЕЗС іншим особам на платній або безоплатній основі. Надання права користування побутовою ЕЗС власником ЕЗС іншим особам на платній основі вважається підприємницькою діяльністю у вигляді надання послуг з користування ЕЗС.

14. Використані при підготовці концепції матеріали:

- 1) Господарський кодекс України
- 2) Цивільний кодекс України
- 3) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
- 4) Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку»
- 5) Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
- 6) Закон України «Про ринок електричної енергії»
- 7) Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря - <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 8) Где ты, Маск. Украина стремительно наращивает инфраструктуру для электромобилей - <http://nv.ua/techno/auto/gde-ty-mask-ukraina-stremitelno-narashchivaet-infrastrukturu-dlja-elektromobilej-2155963.html>,
- 9) Електрозаправки в Україні (карта електричних зарядних станцій для електромобілів) - <http://ecoautoinfo.com/static/karta-elektrichnih-zaprvok.html>
- 10) Количество электрокаров в Украине уже превысило 4 тыс. автомобилей - <http://www.autoconsulting.com.ua/article.php?sid=40143>
- 11) Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2015 році - <https://menr.gov.ua/news/31768.html>
- 12) Рішення Київської міської ради від 25 грудня 2008 року N 1051/1051 “Про Правила благоустрою міста Києва” http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/1EC945CF22CC4FD7C225756E006DE238
- 13) AB-1236 Local ordinances: electric vehicle charging station - https://leginfo.legislature.ca.gov/faces/billTextClient.xhtml?bill_id=201520160AB1236,
- 14) Access California. New Accessibility Regulations for Electric Vehicle Charging Stations (EVCS). Effective January 1, 2017 - https://www.documents.dgs.ca.gov/dsa/access/EVCSPresentation_04-07-17.pdf,
- 15) California Building Standards Code (California Code of Regulations, Title 24) . Part 2 - California Building Code, Part 3 - California Electrical Code, Part 6 - California Energy Code, Part 11 - California Green Building Standards Code - <http://www.bsc.ca.gov/Codes.aspx>
- 16) Electric vehicle charging station regulation: why your local electric vehicle charging station doesn't (and shouldn't) look like your local gas station - <http://www.pepperlaw.com/publications/electric-vehicle-charging-station-regulation-why-your-local-electric-vehicle-charging-station-doesnt-and-shouldnt-look-like-your-local-gas-station-2016-06-23/>
- 17) Electric Vehicle Charging Stations for California Landlords - <https://www.kts-law.com/electric-vehicle-charging-stations-for-california-landlords/>
- 18) Electric Vehicle Charging Stations for California Landlords - <https://www.kts-law.com/electric-vehicle-charging-stations-for-california-landlords/>
- 19) Electric Vehicle Charging Stations, Accessibility: FAQs - https://www.documents.dgs.ca.gov/dsa/access/EVCS_FAQ_09-20-17.pdf
- 20) New Energy Outlook 2017 - <https://about.bnef.com/new-energy-outlook/>
- 21) SB-454 Public resources: electric vehicle charging stations - http://leginfo.legislature.ca.gov/faces/billNavClient.xhtml?bill_id=201320140SB454
- 22) The Real Price of EV Public Charging - <http://www.plugincars.com/guide-to-public-charging-costs.html>